

FOLK OG LAND

NR. 13. — 10. ÅRGANG

LØRDAG 8. APRIL 1961

LØSSALG 75 ØRE

Fru Ase Storseter
Mjøndalen 21 B

Alexander Lange:

Betraktninger omkring Sønstebys sabotørbok

I. Churchills kriminalisering av krigen

Gunnar Sønsteby:
Rapport fra «nr. 24».
Ernst G. Mortensens
Forlag, Oslo.

Når man først — for å si det pent — har hensatt seg i en fundamental begrepsforvirring om hva regulær, militær og Haagerkonvensjonell krig er på den ene side — og hva menn i mørket, sabotasje og sivildrap av politisk misliebige personer er på den annen side — NB på et etter offisiell overenskomst militært kapitulert og totalt okkupert område —

da finner man det kanskje i orden at den tapre, offervillige og dyktige sabotør Gunnar Sønsteby «er den eneste som innehar Norges høyeste dekorasjon, Krigskorset med tre sverd», som det står på omslaget av hans spennende bok.

Den daglige dirigent i Hjemmefrontens Sentralledelse (SL) h.r. advokat J. Chr. Hauge skriver i sitt karakteriserende og anerkjennende forord blandt annet:

«På et tidlig tidspunkt ble han britenes tillitsmann i det okkuperte Norge og gikk i krigens første år frem og tilbake mellom Oslo og den britiske legasjon i Stockholm gjennom tyskernes — og svenskenes — grensevakter. I 1943 ble han kaldt til England. ... Høsten 1943 kom han seg dog hjem som altnuligmann for sin venn Knut Haugland. Før året var omme hadde han bak seg en rekke dristige operasjoner, var

Den daglige dirigent høyesterettsadvokat Jens Chr. Hauge.

aksjonssjef for Hjemmestyrkenes Sentralledelse og u-utnevnt, men selvskreven leder for den såkalte Oslo-gjengen. Nr. 24 ble rent en institusjon, en av de store edderkoppene i Hjemmefrontens hemmelige nett. Han hadde forbinner og tillit på alle hold denne unge gutten med den slitte jakka og sixpencilua, som arbeidet og slet sent og tidlig med sine mange oppgaver og likevel alltid hadde tid til å gi en håndreknning til andre som trengte det».

Dr. Sverre Kjelstadli har skrevet en bok som er en ren skattkiste for den som vil studere den britisk ledede undergrunnsbevegelse i det tysk-okkuperte Norge: «Hjemmestyrkene. Hovedtrekk av den militære motstand under okkupasjonen». Dette siste uttrykk går stadig igjen i boken, ofte ytterligere aksentuert i det selvmotsigende og fundamentalt berøpforvirrende uttrykk: «Den hemmelige militære motstand». Under arbeidet med boken tok hos Kjelstadli vitenskapsmannen overhånd overfor den bestilte skriverkarl — i motsetning til hva tilfellet har vært med professor Skodvin — Dette tjener Kjelstadli til ære. Sabotørens tiltagende trang til å forsvare seg og forklare seg i bokform, må derfor alltid også sammenholdes med Kjelstadlis veld av opplysninger.

Det fremgår således av Kjelstadli at det britiske vesen med kommandos og illegale undergrunnsbevegelser er et påfunn av Churchill, gjennomført under motstand fra britiske generaler. De yrkesmilitære i the Regular

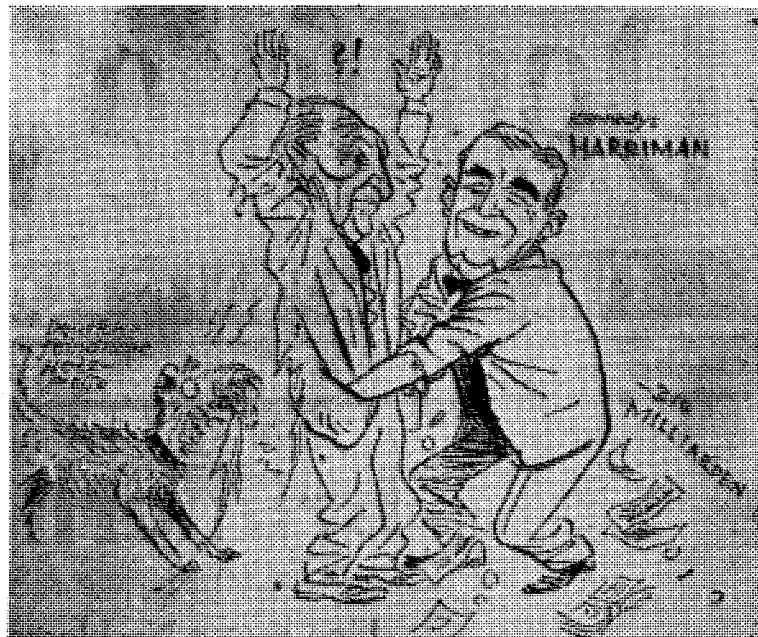
Army hevdet at «slike avdelinger ville skade Hærens disiplin og prestisje». Etter den annen verdenskrig er imperiet ikke minst i Asia grepet i strupen av sine egne sabotører, utdannet mot japanerne. De onde gjerninger og metoder bærer alltid sin straff i seg selv. Sabotasjehandlinger under en ny okkupasjon og fortsatt fundamental forvirring kan føre til vårt folks undergang.

De britiske Sønstebytiltak under okkupasjonen gikk stort sett ut over norske liv og norsk eiendom og skadet ikke tyskerne stort. følge Scharf-fenberg forkortet de ikke krigen med én dag! Ifølge en rapport fra Esser og Fehmer gavnet de disiplinen og årvåkenheten noe i en okkupasjonsarmé som holdt på å ~~sove inn under de relativt~~ meget gemyttlig forhold. Dette uansett slike «Dagsedler» som Oslogjengens i 1944 tatt fra Sønstebys kapitteloverskrifter: «VI SPRENGER ARBEIDSKONTORET. OVER TAKENE I GRENSEN. JAGET VILT, MEN MUNTRE MUSKETERER. NYE SABOTASJEHANDLINGER. VI KAPRER ET LASS MED RASJONERINGSKORT. DET SMELLER I SPORVEISHALLEN OG PÅ SKABO. AKSJONEN MOT KONGSBERG VAPENFABRIKK. BRANN PÅ SØR-ENGA. TIL LONDON OG LUNSJ MED KONGEN.»

*
Det fremgår av Kjelstadli
Forts. side 6

Quo Vadis - Kennedy?

Av Anders Melteig

Selv tyske blad forstår ikke situasjonen og bringer slike karrikaturer som denne. I virkeligheten var det ikke marken som steg, men pund og dollar som sank — og kronen med dem.

I.

Da Deutsche Bundesbank for noen tid siden satte kursen ned på verdens to hovedvalutaer, pund-sterling og dollars, var det interessant å se det sprogbruk, som ble anvendt ved meddelelsen om dette og formen for de kommentarer som fulgte både her hjemme og ute. Over alt ble det betegnet som oppskrivning av den tyske mark — eller re-valuering, hvilket vil si det samme.

Men det som i virkeligheten skjedde, da den tyske seddelbank satte kursene på engelske pund og amerikanske dollars, var i virkeligheten en devaluering av disse to currencies, med 5 prosent. Dette ble i grunnen straks under-

streket ved at nederlenderne fulgte Tysklands eksempel og foretok en tilsvarende justering.

Det som da skjedde, var at Tyskland gjorde forsøket på å løsrive seg fra å følge de inflasjonsbetendte valutaers skjebne. At nederlenderne, som i grunnen alltid har vist måtehold og sunn sans i sin finanspolitikk fulgte, var ingen overraskelse. At Schweiz ikke tok det samme skritt og fulgte med på ferden kan — ved første tanke — synes litt rart, da Schweiz i alminnelighet er ansett som det land som har den hardeste valuta, og som tidligere også har vist at det er meget redd for å få sine betalingsmidler forringet. Imidlertid må en ikke glemme at Schweiz — som det vidunderlige turistland det er — naturligvis har hatt sine betenkeligheter ved å pålegge den utenlandske turisttrafikk ytterligere 5 prosent på de allerede nåværende temmelig høye hotell- og pensjonspriser.

En revaluering av Tyske Riksmark skulle — om denne betegnelse hadde vært korrekt — ha betinget en senkning i det tyske prisnivå, men nu kan jo de norske bilimportører av tyske vogner og de norske skibsredere, som har sine nybyggingskontrakter i Tyskland med sin pengepung konstatere at Norge, som atter har fulgt med pund-sterling og dollars, påny har gjennomgått en krone-devaluering. Pungens rettleiding er sikkert

Forts. side 6

De britiske oberst Wilson betrakte sine elevers verk: sprengninge, av Svensk Kulelagerfabrikk i Kongens gt. 10. Bildet hente fra det svenske blad «Se».

«Soldater» i full mundur. Tilhøre Gunnar Sønsteby. Illustrasjonen hentet fra boken.

Invalide frontkjempere og Mr. Easterman

Den 5. januar 1960 stod det å lese i Aftenposten at den politiske direktør for World Jewish Congress, A. L. Easterman hadde uttalt at de antisemitiske demonstrasjoner (hakekorsmalingen) er ledd i en uhyggelig sammensvergelse, og at han vilde fly til Bonn for å rådslå med Adenauer om tiltak for å rykke nynazismen opp med roten. Som eksempel på en slik «nynazistisk» organisasjon nevnte han «Hjelpeorganisasjonen for krigsskadede» i Norge.

Hva står så denne organisasjonen for? Jeg har nylig fått tilsendt årsberetningen for 1960 og derav fremgår det at den har til oppgave å hjelpe krigsinvalid frontkjempere og falske frontkjemperes etterladte. Hjelpearbeidet skjer med delvis støtte av det norske Røde Kors. Krigsinvalidene fordeler seg slik:

1 blind, 2 som har mistet begge ben, 11 låramputererte (de fleste med meget kort stump igjen), 7 med alvorlige hodeskader med delvis lamme, 27 skadet av granatsplinter med tilfeller av lamme, 17 tuberkuløse hvorav flere med varige, organiske skader, 7 lider av varige psykiske skader, 3 med amputerte overarmer, 2 har mistet halve fotbladet og tær på den ene fot, 14 har amputert en arm eller et ben, 8 har mistet et øye, hvorav 2 har sterkt svekket syn på det andre, 13 har

alvorlige skader etter skuddsår eller forfrysninger.

21 som har flere skader og 6 som har mindre skader er ikke tatt med i denne oppstilling. Videre er det 44 enker med 77 barn, hvorav flere mellom 16 og 18 år.

Hjelpearbeidet har bestått i å yde bidrag og i noen tilfeller lån til forskjellige formål, blant annet til anskaffelse av proteser (kunstige lemmer) og annen behandling (operasjoner). Dessuten gis råd og veiledning ved personlige besøk og samtaler.

For tiden er organisasjonen praktisk talt uten flere midler. Flere av invalidene og enkene lider nød og har det vanskelig. I mars 1958 forandret organisasjonen navn. Før het den «Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere». Årsaken til navneforandringen var at det er kun invalide frontkjempere som hjelpes, ikke de som er friske. Dessuten forekom det at postkontorene sjikanerte folk som vilde sende bidrag!

Dette barmhjertighetsarbeide er det herr Easterman kaller nynazistisk virksomhet. Hensikten må være å legge hindringer i veien for hjelp til invalidene. Det er ikke nødvendig å si noe mere om denne mann. Hans ufysiske sinnelag og hjerteråhet greier han selv å avsløre. Og naturligvis har Dagbladet og andre hetsorganer vært på pletten med angrep i samme stil.

Hva man enn måtte mene om frontkjempernes deltagelse i krigen, så burde vel alle kunne erkjenne at de ikke gjorde det for sin personlige fornøyles skyld. For noen tid siden skrev Farmand: «Det må ikke glemmes at frontkjemperne var villige til å gi sitt liv for en idé, nemlig troen på at det var nødvendig å kjempe mot kommunismen, en tro som ikke har vist seg helt uriktig».

De invalider det her er tale om har i alle fall fått betale dyrt for sin tro. Det burde ikke gå an hverken for herr Easterman eller Dagbladet å legge sten til byrden. Men når det gjelder Dagbladet ihvertfall, så kan det vel passe å sitere hva Farmand skrev: «Dagbladets redaksjon er affektbetonet. Den er bare delvis trofast i vennskap, men den er alltid trofast i fiendskap. Den som avisen er imot, forfølger den med en iver som aldri trettes».

Selv med fare for å bli stemplet som «antisemit» og «nynazist» våger jeg meg til å rette en inntrengende henstilling til «landssvikere» og andre varmhjertede mennesker om å støtte hjelpearbeidet for disse ulykkelige ved å sende organisasjonen penger.

Knut Sollid.

Svenske røverhistorier fra 1940

Den svenske DAGENS NYHETER har hatt en stor og rikt illustrert artikkel om det norske «felttoget» på svensk grunn i april dagene 1940. Og her får en i sannhet høre litt av hvert om store hendelser.

Selveste sensasjonen. pølesnabben i bladets suppekoking, er vel beretningen om at kronprinsesse Märta medbragte «de norske Kronjuvelerna» da hun ankom til Sälens högfjällshotel, og meget omtentksomt fikk dem anbragt i pengeskabet der. Bladet beskriver omhyggelig alle detaljer i forbindelse med disse kronjuveler og deres videre skjebne.

Det morsomste ved hele røverhistorien er vel at de norske kronjuveler er statens eiendom, og ikke kongefamiliens private. De oppbevares i Trondheim, hvor de lå trygt og godt under hele okkupasjonen uten at hverken tyskerne eller onde NS-folk forgrep seg på dem. Så det var nok andre juveler som ble oppbevart på det svenske høyfjällshotellet.

Noe annet bladet forteller høres mere rimelig ut, når en tenker på den flyktende norske regjeringens panikkartede og planløse reise til den svenske trygghet, mens folket fikk klare seg som det best kunne. Det heter i bladets beretning at Oscar Torp medbragte til Sverige en ryggsekk med 2,3 millioner norske kroner i. Disse hadde han samlet opp i forskjellige banker underveis, formodentlig for at tyskerne ikke skulle få tak i dem!

Bladet forteller ikke hva tyskerne eventuelt skulle med disse papirlappene, når de fritt kunne disponere seddelpressen eller eventuelt innføre tysk mynt i det okkuperte land.

Men en annen side av saken er jo at en vel den dag idag ikke vet hvor millioner tok veien som dengang ble «reddet» av forskjellige geskjeftige personer.

Kameratklubben 1960

har holdt årsmøte. Klubbens formann oberst Sundlo, som på grunn av sykdom ikke kunne delta i møtet, hadde sendt en skriftlig varmfølt hilsen til kameratene.

Klubbens varaformann åpnet møtet med en hilsen og vel møtt.

Klubbens lover ble diskutert og godtatt i sin helhet med enkelte mindre korrigeringer.

Styrets forslag til årskontingent for 1961 ble etter noen debatt vedtatt.

Oberst Sundlos forslag i tre punkter som betingelser for medlemskap i klubben ble diskutert. Årsmøtet enedes om at styret vurderer punktene når ansøking om medlemskap i klubben foreligger til behandling.

Styrets forslag til tillitsmenn for klubben i året 1961 ble vedtatt med akklamasjon.

Etter at dagsordenen var ferdigbehandlet holdt rektor Fredrik Voss et meget inte-

K.S.-A.L.:

Ranbemerkinger til «rettsoppgjøret»

Sannheten forbyrersk?

I saken mot Willy Bjørneby i Eidsivating, leste dommeren opp avsnitt av E. O. Hauges bok (Skotsk jord og norsk himmel). Så slo han boken sammen:

«Men dette har ikke noe med Deres bok å gjøre!»

Bjørneby: «Jovisst! Det er jo dette jeg er tiltalt for! Jeg har jo skrevet om det samme selv!»

(I boken: Jeg rømte fra England).

Lagmannen: «Det forbyrerske er at det De skriver er sant! Derfor må De dømmes! Hadde det vært løgn, hadde det ikke gjort noe!»

En avgjørende fortielse

I krigsrettssaken mot oberst Sundlo, hevdet tiltalte at krigen for Norges vedkommende var slutt, da den norske forsvarsmakt kapitulerte. Forøvrig anførte Sundlo flere ting som beviste kapitulasjonen, således at Sverige (med den norske Londonregjeringens samtykke sendte 1. divisjon tilbake til Norge.

Rettsformannen, general Roscher Nielsen hørte på tiltalte uten med et ord å antyde at denne hadde rett. Hadde generalen sagt at han selv (på vegne av Forsvarssjefen) i Hotel Britannia, Trondheim, hadde undertegnet det dokument som blant annet gjaldt kapitulasjon for hele landet, og at oberstløytnant Wrede Holm (på vegne av Forsvarssjefen) hadde undertegnet det dokument som blant annet gjaldt 6. divisjon — da måtte rettssaken mot oberst Sundlo ha fått et annet utfall enn den fikk. Men ingen av de ovennevnte dokumenter var dengang (våren 1947) nervereaksjoner mer enn inbragt for dagens lys.

Roscher Nielsen tidde bom stille

Jøssingnavnet

I «Dagbladet» for 15. april 1950 skrev hr. Sverre Hartmann, at det var Hagelin som første gang benyttet ordet «jøssing». Det er ikke riktig. Her i Norge ble det først brukt av «Fritt Folk». Men æres den som æres bør, så vi får vel gi æren til våre grannar i øst, svenskene. For det var nemlig de som opprinnelig lanserte ordet. Ordet stammer selv-

ressant foredrag om historieforfalskningen i Norge. Det var rystende å få fremlagt de forfalskninger som rektoren påviste finner sted i skolebøkene, i foredrag, i kringkastningen, og i dagspressen.

Under det etterfølgende intime selskapelige samvær underholdt Karl Holter kameratene med ypperlig fremførte episoder fra sitt mangeårige virke blandt gode norske mennesker.

Det hyggelige møte sluttet først da de små timer nærmet seg.

L.

sagt fra Jøssingfjord, men det stikker litt dypere. I Sverige kalles haren populært for «Jösse», og etter Norges opptreden i Jøssingfjord, kalte svenskene nordmennene for «jøssingar», - harer, eller reddharer om man vil. Hvis Altmark-episoden hadde vært henlagt til Sognefjorden eller til Nordfjord, ville samlingsnavnet neppe blitt sognefjordinger osv.

«Jeg hilser på mine gamle venner».

En kjent NS-mann forteller: Oberst Fougner, som ikke var NS, — sa til meg en dag:

— «Nei. Nu går det for vidt. Da jeg forleden dag på Karl Johan tok hatten av for min gamle venninne fru skipsreder E., sa en jeg kjente at det måtte jeg ikke gjøre, da hun var NS.

Men slikt finner jeg meg ikke i. Jeg hilser på mine gamle venner».

Habil dommer

Under landssviksaken mot en av bladets venner, sa rettsformannen da forsvareren skulle ha ordet under prosedyren: Jeg vil be Dem fatte Dem i korthet, for jeg har allerede gjort meg opp min mening!

Dødsfall

Teatermaler og tegner Ola Cornelius er avgått ved døden nær 71 år gammel.

Cornelius var utdannet som teatermaler, først hos Jens Wang og senere hos Oliver Neerland på Nationaltheatret. Han oppholdt seg også noen år i USA. Fra 1922 til 1940 var han knyttet som teatermaler til Det Norske Teater, og har senere drevet tegnevirksomhet. Under okkupasjonen arbeidet han bl. a. for «Fritt Folk», og skapte der sin berømte tegneserie om Nulle, den lille jøssinggutt med den røde toppue, som reflekterer over de voksnes tåpelighet.

Blandt de gamle kamper hadde Ola Cornelius mange venner, som med sorg vil motta budskapet om hans død.

HUSK

HJELPEORGANISASJONEN FOR KRIGSSKADEDE

Postboks 1407 V, O lo.

Postgirokonto 1807)

Til likegyldige abonnenter

Jeg ser i avisen, at det stadig er mange abonnenter som er svært sene til å innbetale kontingenten, og det er stor skam. — Såpass interesse for vår sak i kampen for sannhet og rett, bør alle som har vært medlem av NS ha, at de betaler i rett tid, for det er kostbart å gi ut en avis, og da det skorter på annonser, blir det bare kontingenten som kan holde bladet oppe. Dessuten er det den eneste avis her i landet, hvor vi får lese om sannheten, som den øvrige såkalte frie press undergår. For den gjelder det å holde hatet ved like og å proppe den store grå masse med falske beskyldninger, forvrengninger og historieforfalskning og å rope heja for alt som er engelsk. Vi må vise samhold —. Betal kontingenten straks, og få også flere til å holde avisen, så sannheten kan nå mange flere. La oss gjøre det vi kan for å få frisk luft inn i samfunnet. — Det burde være en selvfølge at alle som har vært med i NS holder FOLK OG LAND.

S. B.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

De «underutviklede»

England tapte sitt Imperium i annen verdenskrig. Churchill var villig til å alliere seg med djevelen selv, som han sa, for å ta knekken på den tyske konkurrent. Og djevelen krever vel alltid sin lønn.

Det ville ikke være England hvis en ikke forsøkte å slå politisk mynt selv på fallitten. Verdens største undertrykkernasjon ble plutselig alle de undertrykkedes venn og forsvarer. Det land som uten skrupler har ribbet koloniens rikdommer, gråter nå krokodilletårer over «kolonialismen». Det land som mere enn noe annet koloniland har bragt Europa i vanry ved sin behandling av de innfødte, sitter nå med pekefingeren i været og forklarer den hvite verden, som er uskyldig i forbrytelsene, om dens ansvar for de «underutviklede».

Naturligvis er det bare hvite nydemokrater som biter på denne grove humbug. De farvede selv vet bedre beskjed. De vet at bakom det ordnede og forholdsvis siviliserte kolonistyre — iallfall i den form tyskerne praktiserte det før siste verdenskrig —, det som nå er forbi for alltid, som utenriksminister Lange uttrykker det, griner ansiktet på den nye koloniherre: den internasjonale storfinans med sine to ytterpoler i øst og i vest.

De fleste av de gamle negerstatene som England vanstyrte, og som idag er med på å høste de siste fordeler i Englands Commonwealth-konkursbo, har forlengst orientert seg annetsteds hen. De opererer sammen med Sovjetsamveldet, med det røde Kina, med gulletts verdensmakt og med alle de andre arvingene som neppe kan vente til det gamle kolonistyre er skikkelig begravet.

Hva de står for, og hvor tåpelige de er de hvite medlemmer i dette sørgelige kostebinderiet, viser affæren med Sør-Afrikasambandet på siste Commonwealth-konferanse. Negerhøvdinger, som alle vet står i Sovjetsamveldets sold, gikk der til angrep på det Sør-Afrika som ikke vil gi opp de hvite posisjoner, og ikke en eneste av Englands hvite utenverker våget å gå inn for de hvite brødre i deres eksistenskamp i et område som ikke er noe koloniområde i vanlig forstand. Og Sør-Afrika tok naturligvis sin hatt og gikk. Slikt selskap er ikke noe for hvite stammer som iallfall har så meget selvpoppoldelsesdrift igjen, at de ikke godvillig vil være med på å grave sin egen grav.

Det var stor glede også i Norges uoffisielle Commonwealth land da Sør-Afrika ble puffet ut av det sort-hvite verdensbroderskap i Commonwealth, og lykkelig forventning om at det skal gå likedan i FN, hvor negrene jo nå også har det avgjørende ord i kraft av det store antall «befridde» og FN-konfirmerte negerstater. Selv et blad som NATIØNEN, de rasebevisste norske bønders egen avis, jubler i en lederartikkel over at det hvite «Sør-Afrika isoleres». Forsåvidt vandrer jo bladet bare i LO's spor. Der har en som kjent laget både boikotter og litt av hvert annet til hjelp og glede for Afrikas sorte.

Våger en fornuftig mann å si et ord mot alt dette sentimentale våset om omsorg for raser som mere og mere oppfyller verden og snart tar både land og levebrød fra den hvite rase, så får en vite at det som skjer i virkeligheten er underfundig nydemokratisk politikk på høyeste plan. Vi må hjelpe de sorte stater med råd og dåd for at de ikke skal bli det de allerede er: kommunistiske. Vi må betale godt nå for at de sorte ikke skal spise oss — kanskje i aller bokstaveligste forstand — siden.

Alt dette låter smukt og bra, men skal det være annet enn å betale dette med hjelpen til de «underutviklede», som vi skal utvikle slik at de med tid og stunder kan sluke oss, så

Sverre Kjeldstadli
død

Det er med vemod vi tar til etterretning at den 45-årige dr. philos. Sverre Kjeldstadli plutselig er død i Roma. — Sverre Kjeldstadli tok doktorgraden på et nitid arbeide om den britiskledede undergrunnsbevegelse i Norge under den tyske okkupasjon. Han ser all mulig mikroskopisk illegalitet som «hemmelig militær motstand».

Hans bok om disse ting nærmer seg allikevel historiskrivning i god gammel-dags forstand, idet Sverre Kjeldstadli har arbeidet trutt og flittig for å få frem historiske fakta, uansett om disse er kjedelige for den nasjonale legende, som professorene Sverre Steen og Magne Skodvin har spunnet så mange bestilte ender på, for å støtte opp under «rettsoppjøret».

Dette er grunnen til at vi i Folk og Land lyser fred over dr. Sverre Kjeldstadli's minne. I ung alder slet han seg ut i sitt arbeid. — Vi takker ham for den skattkiste med fakta som heter «Hjemmestyrkene».

A. L.

får en også ta den fulle konsekvensen av denne En Verdenspolitikk.

Og her var Finn Moe faktisk inne på noe, til stor forferdelse for utenriksminister Lange og alle de borgerlige aviser. Han sa at en fikk ta av forsvarsbudsjettet og gi til de svarte. Det er naturligvis også den eneste logiske konklusjon av denne vanvidds-politikk som jo lanseres som en slags hvit forsvarsforanstaltning.

Og når det gjelder LO og de norske bønder, som arm i arm vandrer på samme farlige veier, så er jo spørsmålet ganske enkelt om arbeidere og bønder i dette land er rede til å skjære ned sin levestandard for at Afrikas sorte, de som med forkjærlighet hviler under palmer og bananer, kan få ete uten å arbeide.

Når det gjelder Høyres og

H. Franklin Knudsen:

Med hodet under armen

En gammel beskrivelse av en pinlig situasjon rinner meg ihu. Det var han, som hadde fått hodet under armen og armen i bind. Slik burde de jurister som besudlet seg med «retts»oppjøret føle seg. — Hevnen basert på grov historieforfalskning, ikledd Solem-Bergsk jukse-juss, tillempet etter en lovgivning gitt av et Storting, som bare var et Småting av vettskremte kongsvikere og rømlinger, tåpelige politikusser som hadde tatt feil i alt, bortsett fra å holde seg ved matfatet. En flokk gjengangere fra den mest fornedrende periode i vårt nasjonale liv. Det var de folkene som bar på all skyld for hele greia. Etter å ha forfalsket selve folkets selvpoppoldelsesdrift, laget patriotismen om til en clownopptreden, og så tilslutt ladt det hele munne ut i «nasjonal holdning» og «godviljens menn» og i «rettsoppjør», ja så skulle den nye dag opprinne!

Jo, det ble fine greier! Den vestlige kulturkrets måtte ta seg av oss. Det ble NATO for alle penga, og Trygve Lie fikk bære sekken med den internasjonale finanskapital. Neppe dekker ordet foraktelig disse ting. Og tåpelig er mildt, hvis man vil beskrive det folk som i sin streben etter bedre levestandard, ikke har tid til å reflektere over så åpenbare politiske bedragere.

Alt det, som de i sin tid brukte til å skremme vettet av den alminnelige mann med, bærer de nå inn i huset til ham. Den omskolering vi skulle gjennomgå ved lengere fengselopphold, må være for intet å regne mot de latterlige hallingkast og saltomortaler våre politiske bødler ble utsatt for. Folk og Forsvar, var det Nasjonal Samling arbeidet for. Skape ett folk som ville forsvare seg. Først og fremst skape ett folk ut av det norske. Det var det som manglet før 1940, etter 1905 — og som mangler den dag i dag.

Vi som ofret den beste del

Arbeiderpartiets valgkonkurranse om det kennedyske «fredskorps» til Afrika, så bør vel først og fremst de norske politikere og de norske redaktører, som så varmt anbefaler innsatsen, gå i spissen. Det ville faktisk gjøre atmosfæren renere her hjemme også om det ble mannjevn oppslutning og avreise.

Vil en ikke være med på noe av dette, som betyr den praktiske realisasjon av alt vrøvlet, så bør en heller tie stille — selvom det snart er valg.

av vår ungdom for å frelse landsmenn fra den gjeng av smarte folkeforførere og demagoger, vi sitter der ennu omskolert på en bestemt sak. Det er bedre å ofre seg for noe, enn bare å være et offer for stupiditet. Akkurat dette ble massen av nordmenn fanget inn av. Vettskremte den 9. april, søkte de å skaffe seg et alibi. Det søker det norske folk ennu. Muligens sterkere nu enn før. Selv tosen føler det klemmer. Skal vi dø i kampen om den størst mulige materialisme, eller ønsker vi å leve for noe som er større? Finnes der andre mål av verdi enn sannhet og rett?

Jeg husker Quisling engang på Bygdøy sa i en tale: Jeg ser Fenrisulven med sitt rå og røde åpne gap i øst og Midgardsormen, slangen av gull, sno seg over New York og London City, begge klare til også å sluke oss. Slik talte dronning Ragnhild, og slik talte den profet som man fant å måtte slå ihjel.

Samfundsslusken er ennu populær, men blir det neppe svært lenge. De stakkars jurister var aldri særlig høyt estimert, de måtte jo leve konjunkturbestemt. Dårige tider, megen krangel. Nasjonal ulykke, mest krangel.

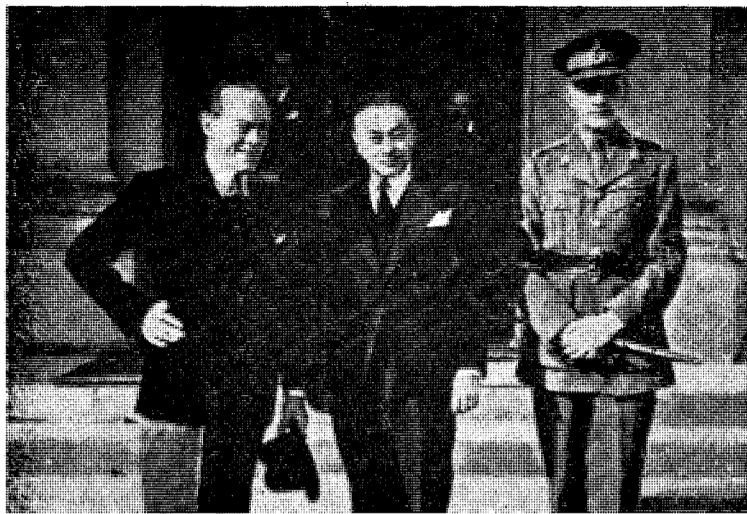
Det går nedover, nedover, flere nye hus, flere biler, masser av vaskemaskiner, TV, tøv, tøv for alle penga. Men lykke, følelsen av frihet, frihet fra alt som tynger, hvor er den? Man ligger som man reder (inklusive skipsreder), men greier man å dulme den stille snikende frykt? Stoler man fullt ut på forsynet (Gerhardsen & Co.)? Er vår solist Lange frisk nok til å ivareta ALT for det norske folk? Hvem bryr seg om de små land som ber om penger, internasjonal finanskapital? Gerhardsen og Lange tenkte muligens riktig på ganske mange områder i sin tid. Omskolerte tenker de muligens feil på ALLE! Hvem vet!

Quisling ga også meg, i sin tid, den inspirasjon, at det å være nasjonal, var noe mere enn 17. mai. Det var å elske sitt folk, ikke seg selv og sitt utkomme. Det er det det dreier seg om den dag idag. Finnes der den ungdom som evner i denne omgang å FEIE DEM BORT? Feie vekk de falske profeter, de utbrukte koster, som ikke engang evnet å feie for egen dør. Hvem er de alle disse, som pendler etter politiske konjunkturer? Er de i det hele tatt noe? Neppe. Hvis de måtte være noe, så er de ikke det, som hele folket måtte ønske av sine ledere. De er nemlig ikke frie menn, men spekulanter.

HUSK BLADPENGENE!

BAK KULISSENE:

Frankrikes sammenbrudd

Engelsmennenes venn Paul Reynaud. Fra venstre den britiske sendemann Sir Ronald Campbell, som vi hører om i denne beretning, derefter Reynaud, og tilhøyrer den britiske generalstabssjef, general Dill.

Reynauds fall

Klokken er blitt fem. Ministerrådet har påny trådt sammen og det skal nå uttale seg om Englands fantastiske forslag, som Reynaud og Mandel har forelagt sine kolleger og som de anbefaler på det varmeste.

Imidlertid deler ingen av de tilstedeværende de to's begeistring. «Ja, hvis man hadde truffet denne ordning for måneder siden», het det, «så kunne det ha vært redningen — da ville en felles kommando for stridskreftene ha vært en viktig sak — men hva hjelp er det i det nå da vi er slått?» — «Det betyr jo at vi blir en engelsk koloni!» roper en av ministrene avvisende. «Vil De heller være et tysk Gau?» spør Mandel hånende, og fortsetter bitende i den hensikt en gang for alle å bryte de andres motstand: «Mine herrer, det har nå vært snakket lenge nok. Ett er blitt tydelig ved det: det finnes ministre som er for krig og ministre som er for fred!»

Enhver føler for en fornærmende mening disse ondskapsfulle ord har. Baudouin, føreren for de «nye» ministre, blir rød i ansiktet, men før han kan si noe griper minister Chautemps ordet — for første gang i sin lange politiske løpebane sier han sin mening uten forbehold og tanke på ryggdekning. «Herr Mandel», roper han ut i salen, «jeg kan ikke finne meg i at De lar det skinne igjennom at det her finnes modige og feige ministre! Her finnes bare menn som i hjertet føler den dype tragedie ved denne forferdelige situasjon. Våre soldater blir overalt fanget som harer i fellene. På våre landeveier flykter et helt folk, og fordi de befinner seg midt i de flyktende militæravdelinger kommer de også opp i kampens skrekk og gru — det er en nedslaktning uten eksempel og uten mening!»

Høylydt bifall er svaret på disse ord. Mandel sitter påny sammensunken og sier ikke mere. Da reiser Paul Reynaud seg. «Det er nå blitt helt klart at bare et lite mindretall deler min mening.

Jeg er ikke den mann som kan søke om våpenstillstand og be England om å la oss slippe fri fra våre forpliktelser. Kanskje kommer, mine herrer, den dag da dere igjen har bruk for en mann, som har gjort vennskapet og forbundet med England til grunnlaget for sin politikk. Idag ber jeg imidlertid om min demisjon!»

Igjen protesterer statspresident Lebrun, og noen av ministrene slutter seg til ham, men er det et karakteristisk tegn at Lebrun denne gang ikke griper ministerpresidenten som vil gå i ermet?

Klokken er nøyaktig syv da ministerrådet blir hevet. Resultatet: Englands tilbud er avslått, ministerpresident Reynaud styrtet — Mandels voldsomme utfall, som skulle ha hjulpet ham, var det siste støt som bragte ham til fall.

To besøk

17. juni 1940. Det er allerede sent, en halv time etter midnatt. Men den nye utenriksminister i regjeringen Pétain, Paul Baudoin, som bare har vært i stillingen siden klokken tolv, ber straks den spanske og den engelske sendemann til seg: de tider er forbi da overholdelse av etiketten gikk foran alt — det dreier seg om Frankrikes eksistens, og etter at så mange dager ble sløset bort, må ikke et minutt mere gå tapt.

Den spanske sendemann Lecquerica kommer som den første,

Minister Mandel — —

klokken kvart på ett. Den franske utenriksminister overrekker ham en note — og orienterer ham hurtig om innholdet: Frankrike ber Tyskland om å meddele betingelsene for en våpenstillstand, og det ber den spanske regjering om å formidle henvendelsen til tyskerne.

Den spanske sendemann bukker. «Jeg vil», sier han, «straks og uten å avvete oversettelsen av teksten telefonere til mine to attachéer i Saint-Jean-de-Luz. De reiser straks med oppdraget til Irgun, og så har de forbindelse direkte med Madrid!»

Baudoin takker ham for hans beredvillighet, og da de så hurtig tar avskjed, bemerket den spanske sendemann: «Herr minister, hvor jeg har ventet på at De skulle bestemme Dem for dette!» Baudoin forstår meningen med disse ord — ak, det har ikke stått på ham når man ikke forlengst hadde slått inn på den vei —

Klokken slår ett, da trer den britiske sendemann inn i den franske utenriksministers kontor. Enten det er dag eller natt, sent eller tidlig — Sir Ronald Campbell er alltid fylt av den samme kjølige korrekthet. Men nå synes denne korrekthet å ha noe isnende over seg.

Ministeren meddeler ham regjeringens vedtak, å be om våpenstillstand. «Vær så snill ikke å se på tap og vinning i denne sak», sier han varmt og inntrengende, «betrakt oss dog som en venn ser på en annen, som er blitt alvorlig rammet! På den annen side, Eksellense — De kan være sikker på at Frankrike ikke vil utlevere sin flåte!»

«Jeg skal overlevere min regjering Deres meddelelse», svarer Sir Ronald Campbell og fjerner seg isnende korrekt som han kom.

Den nye regjering gir landet nytt håp — nå vil det bli slutt på krigen, og hvor hardt det enn kan bli, så er det dog begynnelsen på et nytt avsnitt. Men så sporer de innviede at det er en sammensvergelse igang innen regjeringen — riktignok er Reynaud definitivt satt matt, men de som i sin tid gjorde ham til ministerpresident arbeider videre i hans sinn. Sjefen for sammensvergelsen er ingen annen enn statspresident Lebrun: mot ministerpresidentens og regjeringens ønske vil han ikke bli i Frankrike, men dra til Afrika. Kjennermerkene på at den hemmelige avreise skal finne sted blir alle-

Daglig friske blomster

SYNNØVELIE

Blomsterforretning

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

Fra andre kilder:

Knut Hamsun og politikken

En bokanmeldelse i Morgenbladet av Idar Aarheim

Det er meningen at det skal være en ære å få sine artikler i andre blad gjengitt i i FOLK OG LAND under vignetten «Fra andre kilder», og derfor sakser vi også slikt vi finner verdig etter nøye overveielse, men med god samvittighet. Denne bokanmeldelsen har vi tatt fordi den for en gangs skyld gir et korrekt og renslig bilde av Hamsuns politiske oppfatning istedenfor det vrengebilde en ellers får fordi nydemokratene ønsker å sole seg i Hamsuns verdensberømmelse og derfor har måttet kaste et slør over den samme Hamsuns dype avsky for alt de stod og står for. Derfor hører vi også stadig at hans holdning under okkupasjonen skyldtes hans «svakkede sjelsevner», hans døvheter og hans dårlige orientering, tilross for at Hamsun selv under annen verdenskrig sterkt fremholdt at han fulgte godt med og derfor kunne dømme bedre enn alle fjolsene. I det vi tilslutt også gir en kompliment til Morgenbladet som en av de ytterste få leseverdige aviser i dette land, gjengir vi da Idar Aarheims anmeldelse av Sten Sparre Nilsons bok «En ørn i uvær», som kom på Gyldendal i 1960:

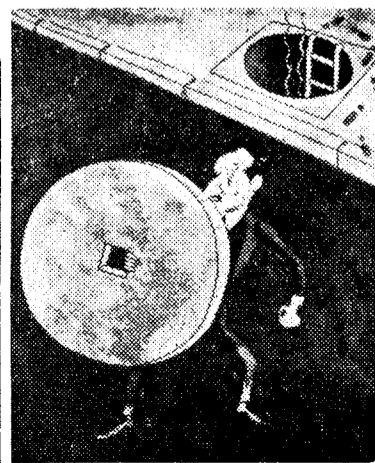
Det er beklagelig med et menneske som i vår tid ikke lar seg rubrisere som demokrat eller «folkedemokrat». Et slikt menneske må selvsagt mentalundersøkes av autoriserte sjelemekanikere slik at den grunnleggende villfarelse kan komme for en dag.

Da Hamsun skulle «renvaskes» etter krigen, var det maktpåliggende for enkelte av han apologer å gjøre ham til god demokrat. Dikteren var bare blitt noe døv og forkalket med årene. Radikale og sosialistiske aviser hadde han heller ikke lest, var det så å undres over at den gamle var villredde om den store politiske sannhet. Dessuten hadde vi en professors ord på at oldingen led av «varig svekkede sjelsevner». Saken syntes dermed løst: vår demokratiske og høyt nasjonale samvittighet kunne falle til ro.

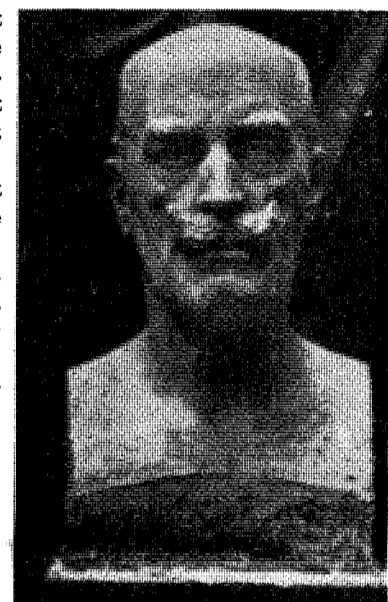
Men den gamle satte seg atter til skrivepulten og med professorat attest på svekkede sjelsevner begikk han en genistrek av en ibok. Nei, mitti-åringen generte seg ikke og atter sto verden i måpende forundring over dette mirakel av et menneske.

Hamsun hadde aldri sverget de demokratiske idealer

rede merkbare — men så kommer det øyeblikk da den tidligere minister Pierre Laval griper inn. (Forts. neste nr.)

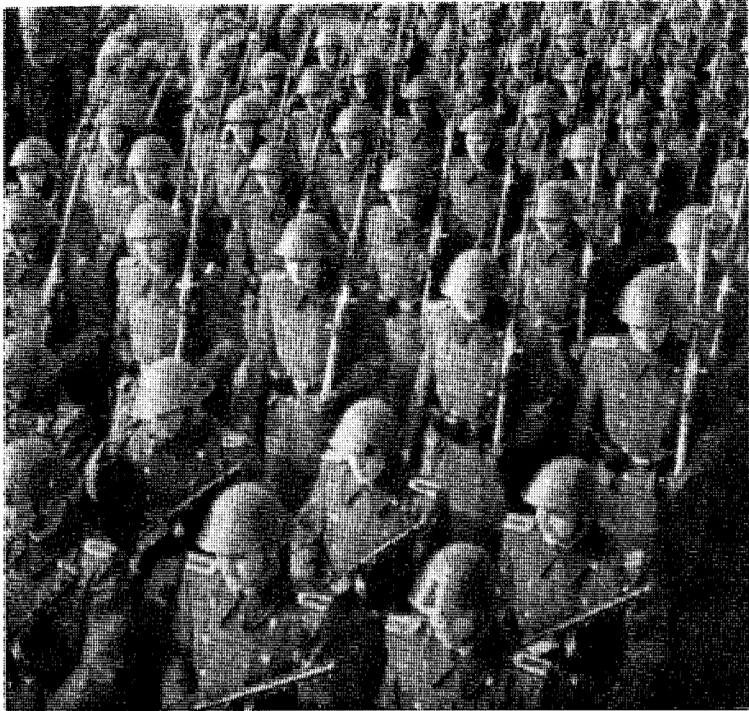
— som ble tatt i skole av Chautemps.

troskap. Han gav tidlig uttrykk for sin antidemokratiske holdning og forandret ikke oppfatning. Hans politiske biograf Sten Sparre Nilson, har heldigvis ikke forsøkt å stikke dette forhold under bordet. I sin bok om Hamsun og politikken skriver han etter å ha sitert diktet «Verden holder» (1893): Her kommer flere ganger igjen en lengsel etter herresjelen Cæsar — etter store, strålende genier, som kan bringe en skrekk og et håp over jorden». Hamsun bekjenner i samme dikt at kun en gang i sitt liv falt han i avmakt — det var «på Napoleons grav». Visst kunne Hamsun skildre små menneskers problemer slik at de ble levende for oss, men når det ble blodig alvor, var det denne lov som gjaldt: «Hvad det kommer an paa er at paa-virke og opdrage Magten, de Utvalgte og Overlegne, Herremenneskene, de Store, Kaifas, Pilatus og Keiseren. Hvad hjalp det at jeg gjorde Bevægelse blandt Pakket, naar jeg allikevel overantvordedes til Korset? Man kan gjøre Pakket saa tallrikt at det kan rive til sig et Stykke Herredømme paa Neglene: man kan gi det en Slagterkniv ihænde og byde det at stinge og sprætte og man kan æseldrive det frem til at vinde Overtak i en Votering; men vinde Seir, Forts. side 7

De militære styrkeforhold i verden

Bare en jevnbyrdig tredje makt kan sikre freden

Tyske hjelpetropper i Østblokken.

I disse dage da rustningsproblemene har fått slik aktualitet, kan det han sin interesse å få noen faktiske tall og kjennsgjerninger som grunnlag. Vi henter derfor nedenstående fra det tyske tidsskrift *NATION EUROPA*, som utkommer i Co-burg og som er en aldeles utmerket publikasjon. Artiklen er undertegnet Munin:

Den første avrustningskonferanse som verdenshistorien vet om, fant sted i det 9. århundre før Kristus. Etter at «Den gule flods forente stater» i det gamle Kina hadde underkastet seg Jangtsekiang ble de enig om å avruste — men naturligvis den beseirede!

I løpet av de siste 4 000 år har menneskeheten etter statistikkernes angivelse bare levet i fred ialt 268 år. Det viser tydelig hvilken realitet avrustning hadde!

Også da Verdenskrig II var slutt og Tyskland lå i ruiner, befattet det nystiftede FN seg 16. desember 1946 med avrustning, og vedtok den i prinsippet. Utenriksminister Byrnes meddelte at de amerikanske stridskrefter ville bli nedsatt fra over 5 millioner til 550 000 mann, utenriksminister Bevin om nedsettelse av de britiske stridskrefter fra 6 til 1 million.

Bare i Sovjet regnet man med kjølig hode, avskjermet seg mot den omsegripende pasifisme, beholdt hæren i en styrke på 4,5 millioner mann, produserte fortsatt u-båter på verftene, så å si på flytende bånd, og utviklet takket være rakettbyttet fra Peenemünde og de underlag som president Roosevelt hadde sendt sine sovjetiske venner innen rammen av Låne- og Leieloven, det sovjetiske rakettvåpen til en for oss alle idag uanet styrke.

Nå blir det igjen i forbindelse med embedstiltredelsen til den nye amerikanske president Kennedy snakket meget om «alminnelig avrustning».

Da det idag står langt flere

kanere. Den nest største NATO-makt er Frankrike med 1,026,000 mann, av hvilke riktignok storparten av innsatsberedte soldater i årevis har vært bundet i Algerie. Storbritannia har 600,000 mann under våpen. Tyrkia forføyer over rundt regnet 500,000 mann, men etter at Menderes ble styrtet hersker det innen NATO bekymring over at den tyrkiske hærs innsatsberedskap er gått ned. Italia har 430,000 mann under våpen, Vest-Tyskland 258,000, Grekland 150,000 mann, Nederland, Belgia og Kanada forføyer hver over 120,000 mann, Portugal 79,000 mann, Danmark 44,000, Norge 40,000, Luxemburg 3,200. Island stiller overhodet ikke tropper.

Mot dette disponerer det kommunistiske Østen over 7,5 millioner mann, Sovjetsamveldet alene over 3,623,000. Dertil kommer rundt regnet 400,000 mann av Warszawa-paktstatenes halvmilitære formasjoner.

Bak disse europeiske tropper står 2,7 millioner soldater fra den kinesiske «folkerepublik».

Allerede et flyktig blikk viser at den avgjørende styrke på begge sider ligger hos føringsmaktene, hos Sovjetsamveldet og hos USA.

Hvis vi altså i den foreliggende verdenssituasjon var henvist bare til tilgjengelige våpen, så ville det være fare for at Østen ved sammenfatning av alle krefter kunne renne Rest-Europa overende. (Liddell Hart hevder forøvrig at denne fare kan elimineres).

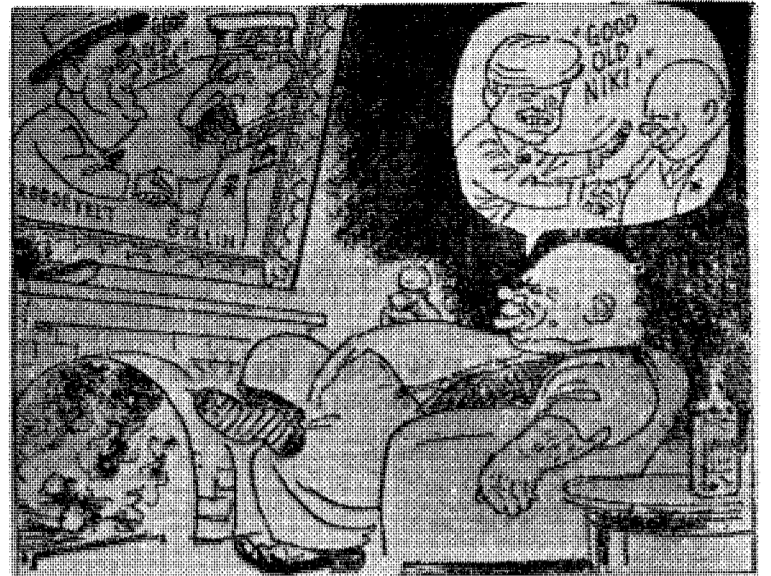
(Forts. side 8)

På flyplassene står amerikanske jet-bombere startklare dag og natt. De er på vingene i løpet av noen minutter når alarmen går.

Litt om Rooseveltmonumenter

Av Rosalie Gordon i det amerikanske blad *HUMAN EVENTS*

Roosevelt har reist seg sitt monument også i hjertene hos de røde verdenserobrere slik som denne karikatur med underskrift «Drømmer ved kaminen» i et amerikansk blad viser.

Vi ventet i 57 år etter hans død før vi bygget et monument over Lincoln i hovedstaden. Thomas Jefferson fikk ikke sitt før 117 år etter sin død. Men Franklin D. Roosevelts tilhengere våget ikke å ta noen sjanse på historiens dom når det gjaldt deres halvgud og hans regime. Bare 15 år etter hans død, skal en uhyrlig samling av store stenblokker, som ligner kjempemessige gravmonumenter, slås ned mellom de vakre Loncoln- og Jeffersonmonumenter som et minne om FDR.

Det er vanskelig å forstå hvorfor de amerikanske skattebetalere skal bebyrdes med vedlikeholdet av nok et minnesmerke for Franklin D. Roosevelt. De bærer allerede omkostningene med det i Hyde Park (N.Y.) unnfanget av FDR selv som en evig helligdom for ham selv.

Henimot slutten av året 1938, da den depresjon han hadde «løst» var tilbake på hans dørterskel (han ble reddet ved utbruddet av den europeiske krig det følgende år), trodde Roosevelt at republikanerne sikkert kom til å overta i 1940. Han begynte å planlegge hvorledes han skulle omsette sitt navn i kontanter når han forlot Det hvite Hus. Han ville skrive en ukentlig artikkel. Han tok opp forhandlinger med *Collier's Magazine* om å betale ham 75,000 dollars pr. år. Hans forestilling om å bli «forfatter» var en stab som kunne besørge skrivingen for ham. Ut av dette oppstod så ideen om å bygge et bibliotek og verksted på hans Hyde Park eiendom. Så bestemte han seg for at det skulle bli et «minnebibliotek» om ham selv, og som følge derav fritatt for skatt. Penger til å bygge Franklin D. Roosevelt Memorial Library — 400,000 dollars — ble reist hos de demokratiske innehavere av statsstillinger.

Da det var ferdig i 1939 tilskjøttet FDR tomtene på hvilken biblioteket stod den amerikanske regjering, som altså gjennom the National Archives ble eier og understøtter av biblioteket. På denne måte skaffet han seg, mens han var president, på skattyternes bekostning et monument såvelsom fritt kontor for resten av livet. Regjeringen, hvilket vil si de amerikanske skattebetalere, opprettholder fremdeles dette selvopprettede minnesmerke i Hyde Park.

Men for å komme tilbake til disse store stenblokker som skal reises i Washington. Hver av dem — det er 8 ialt — skal bære et berømt sitat fra talene til New Deal-presidenten. Av hensyn til den historiske nøyaktighet og alminnelig rettferdighet, burde noe mere enn disse sitater fra FDR komme frem på ste-nene.

Kanskje — og Gud vet at det kunne hende — vil en eller annen vedta å installere et høyttalersystem blant de store stener med FDR's gygne

(Forts. side 7)

Også i London har Roosevelt sitt monument — og naturligvis i Oslo.

Quo Vadis - -

(Forts. fra side 1)

talende nok. Der behøves såvissst ingen kommentar.

Det er et forsøk på løsningsveier fra de inflasjonsbente valutaer, som Tyskland nu har foretatt. Hvorvidt det er nødvendig at flere følger etter får tiden vise.

På dette tidspunkt vet vi også allerede så meget, at det var på rent tysk initiativ at devalueringen av pund-sterling og amerikanske dollars fant sted. Forandringen er ikke skjedd etter utenlandsk press. Den mest plausible forklaringen til Bundesbanks handlemåte er, at den med bekymring har sett på de inflasjonsbente forslag, som den nyligste president Kennedy har fremsatt for å løse USA's pengekrise og har tatt dette som det første virkelige skritt for å beskytte verdien av Tysklands betalingsmidler.

Den nye amerikanske demokratiske president har allerede vist en evne til akkommodasjon, som en bare kan hilse med glede, og en må håpe at det vil lykkes å få det amerikanske pengesystem i balanse igjen, for dette betyr jo så uendelig meget — ikke bare for Amerika, men for hele verden. Men presidenten har mange problemer å kjempe med, og hovedproblemet blir i det lange løp å skaffe et — i alle fall noe rimelig forhold — mellom gullprisen og vareprisene forøvrig. For, hvis det latente, men ikke desto mindre permanente uromment, som ligger i tidens gullspørsmål, ikke blir fjernet, så er der neppe noen annen utvei enn inflasjon.

Det kan nok være at noen kvaksalver-transaksjoner for en tid kan lokke kapitalen tilbake til sin virkeplass, men det operative gullinngrep vil for eller senere bli nødvendig. For én ting står fast som en ugjendrivelig kjennsgjerning:

Kapitalen har intet fedreland

og er kjemisk ren for andre ingredienser enn egoisme. Den flykter som feige hyener fra hvem som helst, og fra hvor som helst, om den fornemmer den minste fare eller mulighet for profitt andre steder. Helst søker den naturligvis den arbeidsfrie innbekt, den svettefrie gevinst. Dessuten spares der også utgift til Sentex om dens representanter skulle møtes til et ordensbehengt selskap.

Når så gullsituasjonen er slik som den er i Amerika i dag, da dollaren er bare 27 cent (dvs. 27 prosent) av Roosevelt-dollar av 1933, og en kan kjøpe gull til den i 1933 stipulerte pris av 35 dollars pr. unze med bare 27 prosent utlegg og i virkeligheten erhverve seg gull til en pris av 9,45 dollars pr. unze, så vil det vel endog være for meget forlangt om ikke naturen seirer både over opptuktelse og

restriksjoner. Den nuværende dollarpris i Amerika er i virkeligheten mindre enn 50 prosent av den pris som Roosevelt og hans finanseksperter mente var for lav. Kan dette bringe noen til å tenke?

«The promised land» har mange problemer. Enorme rikdommer på den ene side, som bedrifter og arbeidere skal skaffe fortjeneste til, og en umåtelig statsgjeld på den annen side, som kreditorene forlanger å få sin arbeidsfrie inntekt av.

Når vi leser en statistikk over det som kalles USA's nasjonalformue, så strekker vår forestillingsevne om hva disse tall betyr, ikke til. Vi sitter som i et slags coma, det er som å lese de astronomiske tall om avstanden til fremmede kloder. Vi gir opp å la det hele bli underkastet en tankemessig vurdering. Men én ting vet vi: Det hele må inn i et

dobbelt bokholderi-system

hvor debet- og kredit-siden må stemme helt ned til øre-kolonene. Det som er formue på den ene siden er gjeld på den andre siden, og slik er det i alle stater, som styres etter de samme prinsipper.

Uttrykket nasjonalformue er «a word of fiction». Det for-gjettede land er blitt en stat av eiendomsbesiddende frie mennesker og slaver. Her gjelder Darwins lære i praksis: «The survival of the fittest».

Og disse floker skal l — én mann klare å rydde opp i — en mann som er bundet av et valgløfte om ikke å forandre gullprisen, et løfte som er blitt til det som med et fint ord kalles prestige, og prestige er et merkelig begrep, noe mykt, loddent, slimet noe, som gir etter her og glir unna der, og som ingen vil vedkjenne seg, men som er der allikevel og som kan benyttes både til diskriminering og trussel. En kan få vondt av den som skal hamle opp mot alt dette.

Til dette kommer å måtte kjempe for den arbeidsløse hæren, som nu oppgis til omkring

6 — millioner.

Imidlertid tror jeg ikke, at det problem, som inneholdes i dette i og for seg uhyggelige tall, vil spille noen hovedrolle i den finansielle saneringsprosessen, for historien viser at de arbeidende, de trellende mennesker — fra skogshuggeren till vitenskapsmannen, de som ved sin svette og sitt arbeide skaper kapitalismens realverdier, de som har fått sin sjelsstyrke, sin tro, sin kraft gjen-nom en ubrutt fattigdomsrekke av utelleglige generasjoner. Det er disse som representerer det Darwinske uttrykk: «The survival of the fittest», og selv om deres eneste

Sønstebys sabotørbok -

(Forts. fra s. 1)

at «den hemmelige militære motstanden» i Norge ble innledet av britene. Disse neglisjerte helt det norske syn som etter Leif og Kåre Moes og Oluf Reed Olsens forsøk på å sprengne Lysakerbroen fikk sitt uttrykk i proklamasjon den 15. april 1940 fra 184 norske kjente menn: «Sabotasje gavner ikke fedrelandet, og utsetter befolkningen for fare ... Enhver må nu forstå, at vi lever i en hærtatt by, hvor krigens lov gjelder. Ro, orden og disiplin er under disse forhold en bydende nødvendighet og enhver ubetingede plikt».

Selv under det fundamentalt begrepsforvirrede rettsoppgjør kommer lovens standpunkt til sabotasje og snikløp til orde:

I Rettstidende 1945 s. 693 (mot Bruns, Schubert og Clemens) heter det i lagmannsrettsdommen:

«Retten finner imidlertid at de tiltalte IKKE kan straffes for sitt forhold. Det gjaldt her å få fengslet en mann som de visste var våpensjef for en avdeling av Mil.org.»

og på side 703 står der videre:

«Mil.org ble først mobilisert ved tyskernes kapitulasjon. Under okkupasjonen har virksomheten vesentlig bestått i organisasjon, soldat-utdannelse, etterretningstjeneste og endel sabotasjeaksjoner.

Medlemmene bar herunder ikke uniform eller kjennetegn. De bar heller ikke sine våpen åpent. De har følgelig heller ikke hatt rettigheter som soldater etter Landkrisreglementets art. 1.»

En formildende omstendighet er at mange Milorgmenn ikke har visst bedre. Således skriver «Vårt Land» 13/9 1947 om Milorgmenn, som skriver til bladet at de holder på å gå fra forstanden, fordi de forstår de var mordere

UNDERGRUNNENS ORGANISASJON

Kjelstadli skriver at britene alt før den tyske okkupasjon av Norge hadde forberedt seg på sin oppgave. Våren og sommeren 1940 utvidet de sine erfaringer om mulighetene for en slik motstand .. De fikk flere norske agenter. Det ble to britiske organisasjoner SIS (Secret Intelligence Service) og SOE (Special Operations Executive), som i første rekke ledet den britiske, hemmelige, militære etterretningstjeneste (SIS) og den «hemmelige, militære motstand» (SOE). En tidligere stor speiderguttleder oberst

eie er fattigdommen, så har de fattigdommen som felleseie, og dette felleseie gir en umåtelig styrke: de kan tåle.

Anders Melteig.

J. S. WILSON må ha hatt en veldig overbevisningskraft. — Han var sjef for den norske seksjon av SOE. Sønsteby og mange andre sabotører var betatt av denne sin leder.

SØNSTEBY GJORDE RESPEKTABEL INNSATS I KRIGEN I NORGE

Gunnar Sønsteby var revisorassistent den 9. april 1940 og er nu salgsdirektør i Saugbruksforeningen. Han reagerte idealistisk, spontant og militært på tyskeres besettelse. Han fikk permisjon i sin stilling og sluttet seg til løytnant Philip Hansteens skiløperkompani. Hansteen var en av de rene av hjertet og falt i åpen kamp mot tyskerne ved Bjørgeseter natten til 17. april. Sønsteby sluttet seg nu til den dyktige og uforferdede daværende løytnant Sten Abel's skiløperkompani. Det er et pent trekk av Sønsteby å trekke frem den fortjede Sten Abel, hvis militære karriere ble stoppet av myndighetene, tross god militær innsats i krigen i Norge og en livslang innsats i det praktiske forsvarsarbeid. Behandlingen av Abel er gåtefull. Han var nemlig ikke medlem av NS.

SØNSTEBY OM TYSK HJELPSOMHET

Boken er meget spennende og behøver forsåvidt ikke anbefales, da den er blitt bestseller. På et par steder forteller han om rørende tysk hjelpsomhet.

En gang skulle stanser for seddeltrykning fraktes over grensen og videre til England. Bilen kjører i grøften. «Omsider kom en kjempestor sekshjuls tysk lastebil kjørende. Vi stoppet den og ba om hjelp og tyskerne var formelig gledsstrålende over at de kunne gi noen nordmenn en håndsrekning. Slik var det som kjent ofte med de tyske soldatene». (S. 75-76).

En annen gang skulle han sende noen radioapparater og en rifle til Rjukan og fikk sin mor til å ta saken med seg. «Mor ekspederte sakene som reisegods til Kongsberg og tyskerne hjalp henne villig over på bussen til Rjukan med pakkene. Det var ikke hver dag de ble vist den gunst å få lov til å hjelpe en norsk kvinne med en slik liten oppvartning». (S. 48).

SØNSTEBY'S SYN PÅ REPRESALIER

Rett skal være rett: Under tiden forteller han at de forsøkte å innrette seg slik under sabotasjen at tyskerne skulle reagere mindre hardt med represalier, som sabotørene jo må ha vært klar over at okkupanten har folkerettslig hjemmel for!

Men i anledning en sabotør Sverre Ellingsen som skjøt to

tyskere, har Sønsteby en nonchalant bemerkning om represalier på side 90: «Ellingsen var etterpå nedfor på grunn av det hele, ikke fordi han sørget over tyskerne, men fordi han som andre hadde hørt om represalier tyskerne satte igang i slike tilfeller. Imidlertid ble enhver tanke på dette avvist. Vi kunne ikke stoppe kampen av den grunn. Dette var også et syn vi visste våre foresatte i London og Stockholm støttet».

GULOSTEN ALLSIDIG UTDANNELSE

Sønsteby forteller at Hjemmefrontens Sentralledelse hadde bedt ham om å foreta innbrudd i Akershus Forsyningsnevnd. «Jeg var etter hvert blitt ganske flink til å dirke opp dører, noe jeg hadde snappet opp i England og litt hadde jeg også lært i slutten av 1942, da jeg var med på å ta imot en ekspedisjon som kom fra England. Her var nemlig selveste Gulosten med».

(Gulosten hadde med sin frue Ingrid Andersen og et nydelig par til begått et bestialsk rovmord på Raymond Colberg. For denne «krighandling» ble hun skutt av tyskerne, og figurerer nu øverst på patriotstøtten ved Grini).

BOKTJENESTEN OG KURS-FORHØYELSEN PÅ MARK

Den siste kursforhøyelse på tyske mark gjør at prisene på de tyske bøker stiger. Vi ber bokbestillere som sender oppgjør sammen med bestillingen om å legge til 5 pct. på de tidligere oppgitte priser.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadimerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og heisbare loftstrapper.

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johansonsgt. 5 - V. Lade-moen kirke - Voldsmine

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Hamsun og politikken - -

(Forts. fra s. 4).

vinde i aandelig Grundværdi, vinde Verden et Hanefied i Utbytte — nei det kan det ikke, det kan ikke Pakket. . . . Demokraten Hamsun eksisterer nok kun i velmenende hjerner.

Nilson prøver seg med mange forklaringer på hvorfor Hamsuns skjebne ble som den ble. Han tviler på psykoanalytiske former for sjelegranskning som middel til å kaste lys over politiske holdninger. Til Nilsons ros må straks sies at han selv gjennomgående er forsiktig med å trekke altfor vidtrekkende slutninger av dikterens barndoms- og ungdomsopplevelser. Han avviser bl.a. myten om at Hamsun har blitt preget av et proletarisk barndoms miljø. Ikke desto mindre overvurderer forfatteren utvilsomt den betydning en tyrrannisk onkel har hatt. Det skurrer betenkelig i mine ører når vi får høre følgende: «Fjernt bak oldingens harde ord og sinte utfall fra krigsåret 1943 tror jeg den som lytter vil kunne høre noe annet — en guttestemme, et barns røst, et sårt og ulykkelig barns dirrende rop på oppreisning og hevning». «Forklaringer» av denne art virker bare forvirrende og hindrer oss fra å se det lysende, klare faktum: Hamsun var hele sitt liv individualist og aristokrat. Herremenneskene med den kløktige tanke og suverene vilje til maktutfoldelse var etter hans eget sinn. Disse store enere som kunne ryste «denne flom af dværge bort fra jorden» etterlyser han flere steder i sitt verk. Men godtfolk trodde ikke dikteren på hans ord. Derfor ble man så himmelfallen da Hamsun i praksis fikk anledning til å svilke det så lenge forhatte demokrati. Skulle vi få vite hva som betinget denne hamsunske livsholdning, måtte vi trenge inn i dikterens personlighetskjerne og det gjøres ikke med miljøteorier eller biologisk arvelighetslære. Hvorfor kan vi ikke nøye oss med å fastslå at det var kontinuitet og konsekvens i Hamsuns skjebne? Tenk om vi gikk til det drastiske skritt å psykoanalysere Hambro eller Gerhardsen for å finne grunnen til deres demokratiske tilbøyelighet? Jeg synes jeg hører ramaskriket som da ville reise seg over landet.

For Hamsun var England arnestedet for den forbannede «modernitet» og middelmådig folkelighet. Industrien hadde også sitt opphav der. Hamsun mente som bekjent at vi skulle være jorddyrkere. Dette har Nilson en sikker sans for. Treffende sier han at Hamsuns permanente krigstilstand med Albions rike holdt seg ved lag i over en menneskealder. En gang i 1899 skrev dikteen en meget sigende kommentar under bildet av den store liberale stats-

mann W. E. Gladstone: «Arhundredets største ku». Femten år senere var hans Englands-hat enda mer utviklet. Engländerne var for Hamsun nu blitt den fantasiløse og avdøende gammelmannsråse som med griske oldingeklør holdt en verden i avmakt. Særlig gikk dette ut over det ungdommelige og livskraftige Tyskland. Derfor skriver Hamsun i sin berømmelige polemikk med professor Collin (1914): «Ikke nu kanskje, da England har fått hjelp av halve verden mot Tyskland, ikke på længe, kanskje . . . , men engang vil Tyskland tugte England til døden, fordi det er naturnødvendighet».

Jeg vet ikke hva Hamsun har lest av Nietzsche. Kanskje var det ikke så overveldende meget, men ånden fra Nietzsche har i alle fall hatt innflytelse på Hamsuns kulturpolitiske oppfatninger. Store enere vil gjerne leve i en verden med ville høyder og dype svelg. Særlig i tider da massens diktatur blir altfor bastant, reagerer de gjerne med å unnfly til fjellenes barske ensomhet. Slettelivets alminnelighet gir ikke rom for heroiske naturer. I «En ørn i uvær» siteres følgende av Harald Beyer: «Like lite som Nietzsche var Hamsun noen politiker, hans reaksjoner er nervereaksjoner mer enn gjenomtænkte standpunkter, irritasjon mer enn indignasjon Hamsun kan nok være ubarmhjertig logisk når han har satt seg noe i hodet. Men den veien hans logikk tar, er — likesom hos Nietzsche — ofte bestemt av tilfeldigheter og løse innfall».

Dette standpunkt er «fullstendig forfeilet», sier Sten Sparre Nilson og mener Hamsun fulgte en fast og ensidig linje når det gjaldt politiske spørsmål. Nilsons kritikk av Beyer er sikkert treffende. Både Nietzsche og Hamsun beviste med deres liv at deres tanker ikke var uforpliktende tilfeldigheter.

Dermed har jeg ikke sagt at de hadde samme tanker om ett og alt, men beslektede ånder var de uenkelige. I sitt ypperlige Hamsun-essay «Svermeren og hans demon» påviser Aasmund Brynildsen bl.a. denne store overensstemmelse mellom verk og liv hos Hamsun (essaysamlingen «Det nye hjerte», Dreyer 1960). Brynildsen sier: «Knut Hamsuns betydning i den aktuelle situasjon er ikke minst den — og den kan vanskelig overvurderes — at han så ettertrykkelig som vel mulig demonstrerte mot denne umyndiggjørelse av diktningen og dikteen. Han tiltvang kunstneren et ansvar som tilkommer ham og gav oss en betydningsfull anledning til å ta hele det estetiserende forhold til kunsten opp til en grundig revisjon.»

I en kronikk er det selvsagt

Roosevelt —

(Forts. fra side 5)

stemme som fremsier de udødelige ord. I så tilfelle burde besøkende bli fortalt, på en ekstra liten sten ved inngangen, at riktignok er stemmen hans, men ordene er spøkelsesord. For å understreke dette burde hver gigantsten under sitatet ha en merknad om hvem forfatteren virkelig er. Hvis det for eksempel er et fra FDR av den første tale da han aksepterte kandidaturet, bør den godskrives Louis Howe (som skrev første side) eller Raymond Moley, som skrev resten av talen. Hvis det er fra innsettelsestalen første gang, bør æren igjen tilfalle Ray Moley. Avhengig av hvilke andre sitater en velger bør æren tilfalle Tommy Corcoran eller Sam Rosenman eller Stanley High eller Robert Sherwood.

Og hvis for eksempel det berømte «Det eneste vi har å frykte er frykten selv» — en setning som Roosevelt ofte gjentok med den innledning «som jeg har sagt før» — er tatt med, så bør æren tilfalle Henry Thoreau via en av FDR's ånder som puttet det inn i en tale, hvorefter Roosevelt overtok forfatterskapet.

Nye tyske bøker

Olga v. Barényi: **DAS TOTE GELEISE** Innbundet ca. kr. 35,—.

DEUTSCHER SOLDAT-ENKALENDER 1961 Kr. 13,— (248 sider).

Dr. Dmytro Donzow: **DER GEIST RUSSLANDS** Kr. 8,— (96 sider).

Ved forskuddsbetaling over giro 16450 fraktfritt, eller oppkrav med tillegg av forskuddsomskostninger.

Folk og Land's

Boktjeneste

Postboks 3214

OSLO

ugjærlig å ta opp alle de problemer Sten Sparre Nilson beskjeftiger seg med. De fleste som har skrevet om Hamsun etter krigen blir nevnt og sitert. Forfatteren drøfter de forskjellige synsmåter som er fremkommet, men holder en fast linje i sine standpunkter. Alle som er opptatt av Hamsuns forhold til politikk og kulturliv, vil finne meget av interesse. Bakerst i boken finnes dessuten et verdifullt tillegg med Hamsuns politiske artikler fra 1934 til 1945, samt nyttige henvisninger til steder i dikterens verk.

I et ellers flytende riksmål putter forfatteren enkelte ganger inn doser av «departementalt» snitt. Han skriver f. eks. «utfolding» isteden for utfoldelse.

Vet De — ?

— at afrikanerne i den tidl. tyske koloni Togo (hvis selvstendighets-jubileum nylig ble feiret) hadde innbudt en tysk delegasjon som ble gjenstand for demonstrativ hyldest,

— at den nye hersker i Togo, hadde innbudt den tidligere (nå 87-årig) guvernør, hertug Adolf Friederich von Mecklenburg som æresgjest,

— at flyet på grunn av maskinskade først nådde frem midt på natten, og allikevel ble mottatt av en jublende folkemasse og hundre ledende representanter for Togo's administrasjon som var møtt fram for å hilse den tidligere guvernør velkommen?

— at den samme ovasjonsmessige mottagelse gjentok seg over alt, at negerbarn møtte frem for ønske ham velkommen på tysk, at tidligere tysk-utdannede Kamerun-soldater møtte opp i gamle, tyske uniformer fra keiser-tiden?

— at et grunnleggende prinsipp i all sivilisert rettsorden er avskaffet i Adenauers Tyskland i og med de nye jøde-lover som illegger en minimumsstraff på tre måneder (og eventuell pengebot) for en tysk borger om han f. eks. skjeller ut eller viser åpenbart forakt for en jøde, mens det står jødene fritt å skjelle ut og vise åpenbar forakt for en tysker i hans eget land?

— at Kinas statsminister Chou-En-Lai ikke frykter en atomkrig for selv om 300 millioner kinesere blir drept «har vi enda 300 igjen»?

— at de gode demokrater fremholder at det i lengden ikke går an å holde dette mektige demokrati utenfor FN?

— at det er de hvite som er kommet først i store deler av Sør-Afrika, at de hvite på sett og vis er «innfødte», og ikke negre som først kom til senere for å nyte godt av de hvites sivilisasjon?

— at det umiddelbart etter at den belgiske administrasjon trakk seg ut av Kongo dukket opp 110 — ett hundre og ti — forskjellige politiske partier som ønsket å overta styret?

— at en av de potensielle «tronpretendenter» ikke er neger, men en halvblods (moren neger, faren kineser)? (Observer 5.7.60).

— at der under de første frie demokratiske valg i belgisk Kongo var kamp igangene mellom den spydbevæpnede Baluba stammen og Lalula stammen, — at en nybakt politimann (neger) ble stenet av de nyutsprungne stamme-demokrater, — at 57

andre ble drept i valgkampens hete, at flertallet av velgerne var analfabeter uten noe begrep om hva de stemte på, — at demokratiet således får utfolde seg i frihet der i motsetning til diktaturet i f. eks. Sør-Afrikasambandet?

— at Moskva i det lengste holdt hemmelig meldingene om de veldige sandstormer som satte inn i april i fjor på de sentral-asiatiske høysletter som et resultat av Krustsjøvs nye jordbruksplan med ploying av steppene?

— at sandstormene feiet vestover i uker og måneder på et 18 000 meter bredt belte gjennom Kaukasus, Sør-Ukraina og Krim til Moldavia?

— at den størknede jorden forvandlet seg til støvskyer så tette at de dekket solen?

— at meldingene om denne katastrofe i det lengste ble fortiet, men etter at støv og sand begynte å regne over Bulgaria, Romania og helt til Jugoslavia og Polen måtte Radio Moskva melde «at støvregn var begynt å falle omkring Kiev»?

— at Isvestija beskrev hvordan «heroiske kollektivfarmere» hadde skuffet vekk fire fot sandstøv fra et griseoppdretteri nær Krasnodar? (TI-ME 20.6.60)?

— at Churchill i 1939 uttalte om Sovjetunionen at «vi her har å gjøre med en makt som allerede lenge har truet med å ødelegge vår sivilisasjon med sin propaganda og om nødvendig med blodig vold,

— at han ikke lenge etter på uttalte at når det gjaldt å knekke Tyskland og «nazismen», ville han om nødvendig gjøre en pakt med djevelen selv. —

— at han i Underhuset etter Jalta uttalte at det inntrykk han hadde bragt med seg fra Kreml var «at Stalin og sovjetlederne ønsket å leve i ærefullt (!) vennskap og jevnbyrdighet med de vestlige demokratier og jeg føler at jeg kan stole på deres ord». (Utthevet her).

— at hundrevis av barer og nattklubber i USA har et skilt over døren der det står: «Her blir ikke amerikanere (altså hvite) servert». Det kommer ingen protest fra dem som ville skrike opp om rasediskriminering hvis der f. eksempel hadde stått: fargede ikke adgang.

Argus.

Brann i resernes leir

«Dagbladet» og «Farmand» beskylder hverandre gjensidig for ikke å ta tilbørlig hensyn til jødernes sarte følelser. Vi skulle tro at begge kan ta beskyldningene med ro — de har da sannelig gjort sin nydemokratiske borgerplikt!

Militære styrkeforhold - -

(Forts. fra side 5)

I dette tilfelle ville Moskva-generalstabens bekymring vel bare være transportproblemet.

Da imidlertid atomutviklingen, som begynte allerede ved slutten av annen verdenskrig, forlengst er så langt fremskredet at dette sjokkvåpen fremstilles industrielt på flytende bånd — «som pølser» skrøt jo Krustsjov — fikk Vesten nok engang en reddende utsettelse, som Østen trass i alt propogandaskrålet ikke kan innhente, ganske enkelt fordi Amerikas industri er mektigere enn de kommunistiske lands.

Av denne utvikling er vi truet alvorlig, fordi det i et gitt tilfelle naturligvis også ville falle atombomber på vårt land — men vi kan også takke denne utvikling for den lille beskjedne relative frihet vi har. Vårt liv fullbyrdes i skyggen av raketbanene. — Denne situasjon er uhyre farlig og den kan bli dødelig. Men hvis ikke atomklokken bestod, så kunne vi ikke engang opprettholde fiksjonen av et beskjedent selvstendig liv, for da hadde den røde flod forlengst oversvømmet oss.

På grunn av denne farlige situasjon, må vi meget oppmerksomt betrakte den strategiske maktstilling i Vesten og i Østen, for enten vi vil det eller ikke, så avhenger også vår skjebne av dette maktforhold.

USA's standardvåpen er de atomdrevne u-båter med deres polarisrakter, som kan flyve inntil 2,000 km inn over land, også om de blir skutt ut under vannet. Ved siden av dette utgjør amerikanske fjernrakter, US-fjernbombere og den britiske bomberkommando tyngdepunktet i den vestlige kraft. Til mellomdistanserakettene «Thor» og «Jupiter» som delvis er stasjonert i Storbritannia, Nord-Italia og Tyrkia, kommer Atlas-raketten (rekkevidde omkring 10,000 km.) og Titan-raketten (rekkevidde omkring 9,000 km.)

Amerikas strategiske luftflåte forfører over 450 jetbombere av typen B-52 (10,000 km. aksjonsradius), 1250 jetbombere B-47 (4,800 km. radius), som i den senere tid erstattes med B-58 bombemaskiner, som kan flyve ca. 2,000 timekilometer. Alle disse maskiner kan forsynes med drivstoff fra tankerfly i luften.

Mindre beroligende ser det europeiske landforsvar ut. I avsnittsområdet fra Arktis til Kaukasus står rundt regnet 5,000 fly, nærbombere, slagfly, jagerfly og senest også kortstrøknings- og luftforsvarsrakter.

I Nordavsnittet, som rekker til Schleswig-Holstein, ligger sier og skriver bare tre divisjoner, nemlig en norsk, en

dansk og en tysk! Man håper i tilfelle en invasjon å kunne holde dette rum med små landstridskrefter og så bringe inngrepsreserver frem over havet.

I Midt-avsnittet mellom Hamburg og Passau står ikke fullt 22 divisjoner, nemlig 3 britiske, 5 amerikanske, 2 franske, 2 belgiske, 2 nederlandske og 7 tyske. Målet, 30 divisjoner (derav 10 tyske) er hittil ikke nådd.

I NATO-søravsnittet — Italia, Grekenland og Tyrkia — står 7 italienske, 5 greske og 12 tyrkiske divisjoner.

Til sjøss forfører NATO over ca. 30 større eller mindre hangarskip med ialt 400 maskiner, over 400 marineoppklaringsmaskiner, 150 u-båter og i alt 440 overvannsfartøyer.

Om den sovjetiske side vet man bare det som Sovjetsamveldet finner for godt å fortelle, henholdsvis hva den ikke alltid pålitelige spionasje melder. Så meget synes sikkert, at dens ildkraft tiltross for den tallmessige forringelse er betydelig styrket. Man regner med at Sovjetsamveldet nå har omkring 35 raketter med en rekkevidde inntil 13,000 km. og da man vet at produksjonen av disse røde interkontinentalvåpen blir drevet frem feberaktig, antar man at de 35 raketter ved utgangen av 1961 vil ha øket til ca. 200. Hele den sovjetiske rustningsindustri arbeider i første linje på å øke de våpen med hvilke Sovjethæren kan angripe og om mulig ødelegge USA's territorium.

For landmotstandere har sovjethæren to typer mellomdistanseraketter med rekkevidde fra 1600 til 2800 km.

Sovjetsamveldets strategiske bomberflåte forfører over rundt regnet 70 maskiner som er egnet til innsats mot Nordamerika, dertil kommer 100 til 120 bombere med omkring 10,000 kilometers rekkevidde og 1,000 bombere med 6,000 km. De røde luftstridskrefter, som sammen med raketten stadig blir utviklet og øket, danner den røde hærs tyngdepunkt og slagkraft. Den taktiske luftflåte — nærbombere og slagfly — forfører over 4,000 maskiner, dertil kommer over 10,000 jagerfly, dessuten skal, forteller man i Moskva, det produseres en meget virksom radarstyrt forsvarsraket, som er virksom opp til 20,000 meters høyde.

De rundt regnet 200 divisjoner i sovjethæren er fullmotorisert for halvpartens vedkommende. Angivelig har sovjethæren 20,000 stridsvogner i «første linje» og 15,000 i «annen linje». Det dreier seg vel mest om T 54 med 10 cm. kanoner og T 1010 med 12,2 cm. kanoner. Som alltid i den russiske hær blir artilleri og Flak omhyggelig videreutviklet. Man an-

TIL EFTERTANKE

De to meget kristelige aviser DAGBLADET og VERDENS GANG overgår hverandre i reportasje om den nyordinerte prestinne, og gleder seg over at hedemarkingene møtte så mannjevnt og kvinnejevnt frem i kirken. Kanskje all denne kristelige glede hos våre to erklærte antikristelige aviser burde mane til en viss ettertanke?

GENERALER SKAL HOLDE MUNN

Jo mere storartet nydemokratiet blir jo mindre ytringsfrihet blir det for alle som ikke vil rope hurra for alt som skjer. Den nye USA-president har nå forbudt alle generaler offentlig å ta politisk standpunkt, og det kan en jo forstå nå da det skal lanseres så skjebnesvangre politiske tiltak. Hittil har som kjent amerikanske generaler ofte og sterkt øvet kritikk overforholdsregler regjeringen tar, ikke sjelden av bekymring over den røde infiltrasjon i statsadministrasjonen

tar at sovjethæren for tiden har 35 artilleri- og Flakdivisjoner, som også forfører over atomkanoner med kaliber 20,3 og 24 cm. og kan skyte inntil 33 kilometer.

Interessante betraktninger om den operative planlegging gir den kjennsgjøring at Sovjetsamveldet idag har ikke mindre enn 9 fallskjerm- og luftlandedivisjoner.

20 sovjetdivisjoner står bare i Mellom-Tyskland, halvparten består av panserdivisjoner med 6,500 stridsvogner. I Ungarn og Polen er der ytterligere 6 sovjetdivisjoner.

Til forskjell fra NATO forfører Sovjetsamveldet over en utmerket og slagkraftig krigsflåte, som er langt sterkere enn den britiske og bare står litt tilbake for den amerikanske. Tyngdepunktet ligger i u-båtvåpnet, hvis styrke skal beløpe seg til 430 til 600 fartøyer. Av disse båter ligger 85 i de baltiske farvann, 65 i Svartehavet, 140 i Nordishavet, 120 i det fjerne østen og omkring et dusin i Middelhavet (Albania). Det er betegnende å legge merke til masseringen av u-båter i de deler av verden som ligger Amerika nærmest: Arktis og det fjerne østen.

Av overvannsfartøyer forfører Sovjet over 25 kryssere, 230 motoriserte jagere og 2,000 andre fartøyer.

Trass i det veldige befolkningstall i den kinesiske folkerepublik, blir slagkraften i den røde kinesiske hær ikke vurdert synderlig høyt. Den forfører over 110 infanteridivisjoner, 2-3 panserdivisjoner og 2-3 Flak-divisjoner.

og annen hemmelig innflydelse bak kulissene.

INDISKRESJON

Gjennom en indiskresjon av persiske diplomater er det blitt kjent at shahen forsøkte å få et lån på 100 millioner dollars fra USA. Det skulle først og fremst tjene til opprustning av den persiske hær. Imidlertid overbragte en særutsending USA's avslag med denne begrunnelse: «— For oss er det militært sett bare ett eneste problem, og det er likevekten mellom USA's og Sovjetsamveldets stridskrefter. Uten i forbindelse med dette spørsmål er det ingen hær som er av virkelig betydning for oss, hverken den tyrkiske, den tyske, den norske eller den persiske».

NYDELIG SELSKAP

Mens efterdønningen av beundringen for sjørøverne på det portugisiske skib «Santa Maria» fremdeles er merkbar i verdenspressen, blir det opplyst at flesteparten av piratene var tidligere rødespania-

Luftvåpnet, som forfører over 2,400, for størsteparten foreldede maskiner er nøyaktig like lite farlig som den kinesiske krigsmarine. Ikke engang for Formosa eller Filippinene betyr den rød-kinesiske hær noen alvorlig trussel. Ene og alene i jungelområdene i Laos eller i vanskelig fremkommelig terreng som Tibet, hvor det bare kan settes inn infanteri, er den kinesiske hær farlig allerede idag.

Likeoverfor en slik oppmagsinering av våpen og makt i hele verden, klinger ordene om avrustning som en frase. De to motstandere står lurende overfor hverandre, og venter bare på at den annen skal blotte seg. Da de ikke lenger kan finne utviklingsmuligheter for sine vidtrekkende våpen på jorden, har veddeløpet mot månen begynt — utvilsomt ikke for fredelig utnyttelse, men for sjansen til fullstendig å kunne sjalte ut eller undertrykke den annen del av jorden.

Det er bittert å se denne kjennsgjøring i øynene, dog må ethvert håp om en grunnleggende pasifisering forbli en ønskedrøm så lenge ikke en militært jevnbyrdig tredje makt holder rivalene fra hverandre og ved sitt blotte nærvær kan sikre freden i verden.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsv. 5, Ø. Vllern

Telefon 55 61 29 - Oslo

Averter i «Folk og Land»

kjempere, delvis medlemmer av den kommunistiske maquis. Noen av dem skrøt av å ha kjempet på Fidel Castros side. Sjørøvernes våpen var av sovjetrussisk opprinnelse. En av hovedopprørslederne i bakgrunnen var den rødspanske general Bayo. Paris blir betegnet som sentral for denne aksjonsgruppe og ytterligere aksjonssteder skal være i Toulouse, Tanger og Havanna. Så det er ikke rart at DAGBLADET (og naturligvis AFTENPOSTEN) er begeistret!

MERE NYDEMOKRATI

Politiet i Duisburg i Vest-Tyskland har forbudt et møte av «Bund für Gotterkenntnis» (Ludendorff-bevegelsen) med foredrag av den tidligere formann i det forbudte «Sozialistische Reichspartei» i Schleswig-Holstein, Kurt von Zydowitz, som skulde tale om «Masse og rase». I politiets meddelelse het det at «Bund für Gotterkenntnis utfoldet en virksomhet som ikke lar seg forene med den demokratiske grunnordning. I særdeleshet ble det fremmet raseideer og antisemitiske tendenser.

VIKRSOMT NYDEMOKRATI

Det koster å ikke passe jeften sin i Adenauer-Tyskland, notabene hvis en kommer i skade for å si noe stygt om det utvalgte folk. Således fikk nylig ved en rett i Düsseldorf en 59 år gammel kelner 4 måneders fengsel ubetinget(!) for å ha betegnet en kjøpmann som «Drecksjude, den man zu wegtreiben vergessen hat». I Balingen ble en 52 år gammel mann dømt til 3 måneders fengsel for på åpen gate å ha kalt en jødisk medborger «Lügner, Schwindler, Dreck- und Stinkjude». Så gemyttene er i kok — på begge sider. (Jevnfør det jødiske overfallet på rabbineren) som vilde ha forsoning.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytrakt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgiro nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land